

ANAYASA MAHKEMESİ KARARI

Esas Sayısı:1980/56

Karar sayısı:1980/49

Karar günü:25/9/1980

Resmi Gazete tarih/sayı:3.11.1980/17149

İTİRAZ YOLUNA BAŞVURAN : Yerköy Asliye Ceza Mahkemesi

İTİRAZIN KONUSU : 1/3/1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Yasasının 12/6/1979 günlü, 2248 sayılı Yasa ile değişik 536. maddesinin altıncı fıkrasındaki, hürriyeti bağlayıcı cezaların para cezasına çevrilmesini ve cezaların ertelenmesini yasaklayan hükmün Anayasanın 12. maddesine aykırı olduğu savı ile iptali istemidir.

I- OLAY :

Dosyada adları geçen dört sanıktan ikisinin Türk Bayrağını yırttığı, öteki ikisinin de duvarlara bazı sloganlar yazdıkları ileri sürülerek, Türk Bayrağını yırtmaktan sanık olanlar hakkında Türk Ceza Yasasının 145/1. ve slogan yazdıkları ileri sürülenler hakkında da 536/1. maddelerinin uygulanması isteği ile asliye ceza mahkemesinde birlikte kamu davası açılmıştır. Davaya bakan mahkeme, duvarlara yazı yazanların suçlarının kanıtlanması durumunda, haklarında uygulanması gereken Türk Ceza Yasasının 536. Maddesinin altıncı fıkrasını, kendiliğinden Anayasanın 12. maddesine aykırı görmüş ve iptali istemi ile Anayasa Mahkemesine başvurmuştur.

III- METİNLER:

A- İptali istenen yasa kuralı:

1/3/1926 günlü, 765 sayılı Türk Ceza Yasasının 12/6/1979 günlü, 2248 sayılı Yasa ile değişik 536. maddesinin altıncı fıkrası :

"Birinci, ikinci, üçüncü ve dördüncü fıkralardaki suçlardan dolayı hükmolunacak cezalar ertelenemez ve bunların yerine 647 sayılı Cezaların İnfazı Hakkındaki Kanunun 4 üncü maddesinde belirtilen ceza ve tedbirler uygulanamaz."

B- İlgili Yasa Kuralı:

Türk Ceza Yasasının aynı maddesinin birinci fıkrası şöyledir:

"Madde 536- Her kim, belediyeler, köy ihtiyar kurulları veya yasalarla yetkili kılınmış diğer makamlarca önceden ayrılmış ya da oturlan yerler dışında, o yerin en büyük mülkiye amirine yapılacak bir başvuru üzerine ayrılan yerlere, izin almaksızın veya verilen izne aykırı biçimde, basılı olan veya olmayan, elle yapılmış veya yazılmış her türlü resim, yazı ve işaretler veya bunları içeren kâğıt, pano, pankart, bant ya da benzerlerini asar veya yapıştırırsa veya izne dayalı olsa bile bu yerleri boyar veya bu yerlere yazı yazar, resim ya da işaret yaparsa, eylem başka bir suç oluştursa bile ayrıca altı aydan bir yıla kadar hafif hapis ve bin liradan aşağı olmamak üzere hafif para cezasına çarptırılır."

C- Dayanılan Anayasa kuralı:

Esas Sayısı:1980/56
Karar sayısı:1980/49

"Madde 12- Herkes, dil, ırk, cinsiyet, siyasî düşünce, felsefî inanç, din ve mezhep ayırımı gözetilmeksizin, kanun önünde eşittir.

Hiçbir kişiye, aileye, zümreye veya sınıfa imtiyaz tanınamaz."

IV- İLK İNCELEME :

Anayasa Mahkemesi İctüzüğünün 15. maddesi uyarınca Şevket Müftügil, Rüştü Aral, Osman Tokcan, Muammer Yazar, Adil Esmer, Nihat O. Akçakayalıoğlu, Nahit Saçlıoğlu, Hüseyin Karamüstantikoğlu, Kenan Terzioğlu, Orhan Onar, Necdet Darıcıoğlu, İhsan N. Tanyıldız, Bülent Olcay, Yılmaz Aliefendioğlu ve Yekta Güngör Özden'in katılmalarıyla 25/9/1980 gününde yapılan ilk inceleme toplantısında, Anayasa Mahkemesine başvuran Mahkemenin başvurma yetkisi olup olmadığı konusu üzerinde durulmuştur :

İptali istenen yasa hükmü Türk Ceza Yasasının "Kabahatler" a ilişkin 3. kitabında yer almaktadır. Bu yasayı yürürlüğe koyan 26/4/1926 günlü, 825 sayılı Yasanın 29. maddesine göre, kabahat suçlarının davalarına bakma görevi sulh ceza mahkemelerindedir. Öte yandan, görev, kamu düzeni ile ilgili olduğundan, mahkemece kendiliğinden gözönüne alınmak gerekir.

Duvarlara yazı yazmak biçimindeki kabahat ile Türk Bayrağını yırtmak cürmüne ilişkin davalar birleştirilerek üst görevli Asliye Ceza Mahkemesinde açılmıştır. Bu mahkemenin kabahatle ilgili davaya bakabilmesini için, Ceza Yargılamaları Yöntemi Yasasının 2. maddesine göre davalar arasında bağlantı bulunması zorunludur. Oysa dört sanıktan ikisi hakkında 21/5/1980 günlü Türk bayrağını yırtmaktan, öteki ikisi hakkında da 1/6/1980 gününde duvarlara yazı yazmaktan dava açılmış olup, bunlar arasında ne eylemli, ne kişisel ve ne de amaç ortaklığı gibi bir bağlantı vardır. Böyle bir bağlantı bulunmayınca, Asliye Ceza Mahkemesinin kabahat suçuna ilişkin davaya bakma görevinden söz edilemez. Bu durum karşısında, görevsiz bir mahkemenin Anayasa Mahkemesine başvurma yetkisi de bulunmadığından, başvuru, itirazcı mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddedilmelidir.

SONUÇ:

Bakılmakta olan dava, itiraz yoluna başvuran mahkemenin görevine girmediğinden, başvurunun Mahkemenin yetkisizliği nedeniyle reddine,

25/9/1980 gününde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan
Şevket Müftügil

Üye
Rüştü Aral

Üye
Osman Tokcan

Üye
Muammer Yazar

Üye
Adil Esmer

Üye
Nihat O. Akçakayalıoğlu

Üye
Nahit Saçlıoğlu

Üye
Hüseyin Karamüstantikoğlu

Üye
Kenan Terzioğlu

Esas Sayısı:1980/56
Karar sayısı:1980/49

Üye
Orhan Onar

Üye
Necdet Darıcıoğlu

Üye
İhsan N. Tanyıldız

Üye
Bülent Olçay

Üye
Yılmaz Ali Efendiođlu

Üye
Yekta Güngör Özden